

103966 - Sevaplarını kendisi ile anne ve babası arasında paylaşmak isteyen bir bayan

Soru

Ben, sevaplarımı, üçte birini kendim, üçte birini annem ve geri kalan üçte birini de babam arasında pay edebilir miyim? Yani insanın, hem gündüzünde, hem de gecesinde, tesbih, istiğfar, sadaka ve duâ gibi bütün hayırlı amellerden kazanmış olduğu sevapları kastediyorum. Namaz, zekât, hac ve orucu bunun dışında sayıyorum.

Yoksa bu saydığım ibâdetlerin dışında sadece sadakaların sevaplarını mı kendim ve onlar arasında pay edebilirim?

Anne ve babam hayattayken veya onların ölümünden sonra onlar adına sadaka verebilir (tasadduk edebilir) miyim?

Anne ve babam hayattayken, câmi yaptırmak ve Kur'an-ı Kerim satın alıp dağıtmak gibi, sevaplarını onların almaları için, onlar adına kendi malımdan sadaka-i câriye yaptırabilir miyim?

Yine bunu, onların ölümünden sonra da yaptırabilir miyim?

Onlar,(hayattayken) haram kazanç elde etmişlerse,o haram kazancı kendi malımdan (sahiplerine) geri verebilir miyim?

Son olarak, ben namazda her secdede şu duâyı üç defa tekrar ediyorum:

"Rabbim! Bana, ana-babama, onların ana-babalarına ve kardeşlerime mağfiret eyle! Bizi cehennem azabından koru ve bizi (cennette) Firdevs-i A'lâ'da kalıcı kıl!"

Ayrıca günde tesbihle 200 defa: "Rabbim! Bana, ana-babama, mü'min erkeklere ve mü'min kadınlara mağfiret eyle!" diye duâ ediyorum.

Bu yaptığım şeyler, güzel ve fayda veren bir amel midir, yoksa bid'at ve benim için vakit kaybı mıdır?

Bu yaptığım şeyler, iyi ve fayda veren bir amel ise, benim bu sürekli yaptığım duâ vesilesiyle Allah Teâlâ ana-babamın, onların ana-babalarının ve kardeşlerimin bütün günahlarını bağışlar, bizi cehennem azabından korur ve bizi Firdevs-i A'lâ'da kalıcı kılar mı?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Hamd, yalnızca Allah'adır.

Birincisi:

Ana-babanıza iyilikte bulunmak ve hayrın onlara ulaşması için göstermiş olduğunuz gayretten dolayı size teşekkür ederiz. Allah Teâlâ'dan size ecir yazmasını, sizi muvaffak kılmasını, sizi cennette ana-babanızla ve bütün müslümanlarla bir araya getirmesini niyaz ederiz.

Tasadduk eden kimse, hayırlı amelinin sevaplarını ölümlere, özellikle de ana-babasına bağışladığı zaman sadakanın sevâbının onlara ulaşacağı konusunda ilim ehli arasında hiçbir görüş ayrılığı yoktur. Aynı şekilde duâ da böyledir. Zirâ duâ, Allah -azze ve celle- kabul ettiği takdirde, hem hayatta olanlara, hem de ölümlere hayır ve rahmet sağlar. Nitekim sahih sünnette buna pek çok hadis delâlet etmiş ve web sitemizde de (12652), (42384) ve (102322) nolu soruların cevaplarında bu konunun detaylı açıklamaları geçmişti.

İkincisi:

Bir kimsenin, sadakasının ecrini kendisi ve ana-babası arasında -ister hayatta olsunlar, isterse ölmüş olsunlar-, üçte bir olarak pay etmeye niyet etmesi câizdir.

"Zirâ sevâp onun mülküdür. Onun hepsini başkasına hediye edebilir (bağışlayabilir). Bir kısmını da başkasına hediye edebilir (bağışlayabilir). Örneğin bu sevâbını dört kişiye taksim ederse, herkes dörtte bir sevâp elde etmiş olur. Sevâbın dörtte birini başkasına hediye eder de geriye kalanı kendisine bırakırsa, bu da câizdir. Tıpkı başkasına hediye etmesi gibi..."İbn-i Kayyim, "Ruh", s:190

Hayatta olan ve ölen kimse adına sadaka vermenin (tasadduk etmenin) câiz olduğuna dâir değerli âlim Abdulaziz b. Baz'ın -Allah ona rahmet etsin- görüşünü (20996) nolu sorunun cevabında daha önce zikretmiştik.

Sizi daha fazîletli olan yönlendirelim. O da şudur: Salih amelleri kendiniz için yapın ki sevâbının hepsi sizin olsun. Anne ve babanıza da bol bol duâ edin. Bu daha fazîletli ve daha kâmil olanıdır.

Bu konuda (42088) nolu sorunun cevabına bakabilirsiniz.

Üçüncüsü:

Oruç, hac, umre, Kur'an okumak, duâ ve zikirler, insanlara iyilikte bulunmak ve buna benzer salih ameller gibi diğer mendûb olan ibâdetlere gelince, bu amellerin sevâplarının ölümlere ulaşp- ulaşmayacağı konusunda âlimler görüş ayrılığına varmışlardır.

İbn-i Kayyim -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"İmam Ahmed ve selevin cumhuru ile Ebu Hanife'nin bazı ashâbının görüşüne göre bu amellerin sevâbı ölümlere ulaşır, şeklindedir.

İmam Ahmed -Allah ona rahmet etsin- bunu açıkça zikretmiş, Muhammed b. Yahya el-Kehhâl de rivâyetinde şöyle demiştir:

'Ebu Abdullah'a (İmam Ahmed'e): Bir adam, hayır (salih amel) olarak namaz veya sadaka veyahut da başka bir salih ameli yapar da, bu salih amelin sevâbının yarısını babasına veya annesine bağışlarsa, (sevâbı onlara ulaşır mı?) diye sorulunca, o: (ulaşmasını) ümit ederim, diye cevap vermiştir.'

Veya şöyle demiştir:

'Sadaka veya diğer salih ameller gibi her şeyin sevâbı ölüye ulaşır.'

İmam Ahmed -Allah ona rahmet etsin- yine şöyle demiştir:

Âyete'l-Kürsi ve Kul huvallahu ehad'i üç defa oku, sonra da şöyle de:

-Allahım! Bu okuduklarımin fazîleti (sevâbı), kabir ehline bağışlıyorum.

İmam Şâfiî ve Mâlik'in mezhebinin meşhur görüşüne göre bu amellerin sevâbı ölüye ulaşmaz."İbn-i

Kayyim, "Ruh", s:170

Web sitemizde ikinci görüşün tercih edildiğine dâir açıklama daha önce geçmişti. Buna göre sadaka, duâ, hac ve umre Kur'an ve sünnetin naslarının delâlet ettiği amellerin dışındaki amellerin sevâbı ölüye ulaşmaz. Bunun delili, Allah Teâlâ'nın şu sözüdür:

[وَأَنْ لَّيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَى] سورة النجم من الآية: 39

"İnsan için ancak çalıştığı vardır (kendi emeğinden başkası yoktur)."Necm Sûresi: 39

Bu konuda (46698) nolu sorunun cevabına bakabilirsiniz.

Dördüncüsü:

Onların almış oldukları haram malı sizin ödemenize gelince, sahibi aldatılarak çalınan veya gasbedilen mal gibi haram mal ile ilgili iki hak sözkonusudur:

Birincisi: Haram kılınan şeyi işlemek sûretiyle Allah Teâlâ'nın hakkı çiğnemiştir.

İkincisi: Haksız yere malını almak sûretiyle mal sahibinin hakkı çiğnenmiştir.

Çalınan malı, sahibine vermekle belki sahibinin hakkı düşebilir. Fakat Allah Teâlâ'nın hakkı kalır.

Çalan kimse tevbe etmedikçe veya Allah Teâlâ kendisini affetmedikçe bu hak ondan düşmez.

Beşincisi:

Sorunuzda zikrettiğiniz duâyaya gelince, bunda bir sakınca yoktur. Fakat bu duâyı belirli bir sayıyla sınırlandırma. Duâyı herhangi bir sayıyla sınırlandırmadan veya belirli bir fazîlete sahip olduğuna inanmadan gücünüz yettiğince duâ etmeye çalışın.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.